

ULTIMA ESPERANZA BOOKS

7x

Buenos
Aires

Mats Lundman
Margaretha Schön

Reportage och guide

Innehåll:

7xBuenos Aires	7
Som ett dis över stan	9
Grillat är gott	39
Fotbollspassionen	61
Evas märkliga resa	90
Borgeslabyrinten	131
Plaza Política	156
<i>Kolonialism och avkolonisering i Sydatlanten</i>	<i>200</i>
Döden i Buenos Aires	213
Sju dagar till fots	235
Gamla Palermo	282
Vem är vem på gatskyltarna	288
Snabbguiden inför resan	291
7x	296

7 x Buenos Aires

Stora städer är fulla av stora berättelser.

Vid sju tillfällen sedan 1999 har vi besökt Buenos Aires och för varje gång upptäckt en ny sida av staden, en ny berättelse.

Det handlar om tangon, fotbollen, om Evita, b-skådisen som blev politiker, om Maradona och fansen, om Carlos Gardel – sin tids Michael Jackson, om världens våldsammaste torg och om världens rikaste begravningsplats – och en del till.

Här möts Europa och Amerika. Här möts Nord och Syd. Här möts den rika och den fattiga världen, ljus och mörk hud, conquistadorer och immigranter, oligarker och revolutionärer. Här möts nationaliteter från nästan hela jordklotet.

Här möts förgången tid och framtid – å ena sidan kullerstengator och hästar framför sopkärror som i 50- och 60-talens Sverige – å andra sidan futuristiska byggnadsverk, privatiserad välfärd, enorm rikedom och bottenlös fattigdom.

Kapiteln står för ett personligt urval. Boken är inte heltäckande – men förhoppningsvis informativ och underhållande. Förutom de sju längre berättelserna tipsar vi om promenader som täcker in det mesta av byggnader, kyrkor, museer och sånt som man ”inte får missa”. Vi tipsar om krogar, barer, museer och shopping.

Boken är skriven våren 2011 och uppdaterad hösten 2012. Priser, öppettider och andra uppgifter av liknande förgänglig art kan ha förändrats.

Mats Lundman

Margaretha Schön

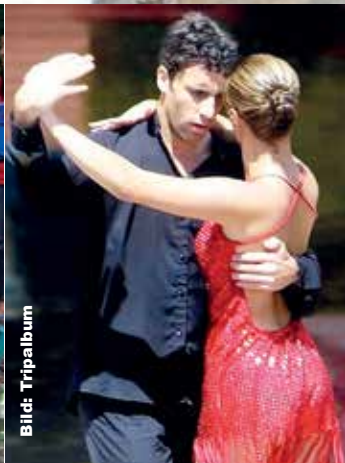

Bild: Tripalbum

Som ett dis över stan

Det hänger på skorna.

Det fattar man efter bara en kort stund vid staketet som omger dansbanan La Glorieta där det är utomhusmilonga på lördagskvällen.

Stilarna är många, allt kan blandas – kostymbyxor och trasiga jeans, tajts och vida klänningar, nätundertröjor och skjortor med etonkrage. Ingen bryr sej. Utom när det gäller skorna.

Kvinnorna kommer, en och en, sätter sej på trappan upp till dansgolvet och snör av sej gympaskorna och plockar fram de högklackade ur en påse som de burit med under armen. Allt är läder. Svart eller rött, tvåfärgat, gärna med slejf. Elegant. Viktigast är att skon sitter med ett fast men mjukt grepp utan att klämma. Klackarna kan vara en decimeter och vassa som sylar.

Männen har snörskor, en del mjuka som mockasiner. Enfärgade. Alltid lädersula. Gummi och annat under skorna sätter fula spår i dansgolvet.

Det handlar om tango. Det är omöjligt att besöka Buenos Aires utan att fångas av tangon. Och det vare sig du är intresserad av att dansa eller inte.

Tangomusiken ligger som ett dis över stan, delar av den i alla fall. Du behöver inte söka upp den. Mitt på dan strömmar för-

Till vänster:

Ovan: dansbanan Glorieta i Belgrano en lördagskväll.

Nedan: Orquesta típica ger konsert på gatan och ett par som uppvisningsdansar "tango salón".

strödda tangotoner ut från kaféer och barer, från frisersalongen, från bok- och skivbutiker. Eller den överfaller en på perrongen i tunnelbanan där informations-tv plötsligt kan slå över i musik, tango så klart. Eller i form av en flygbladsutdelare på gågatan Florida som vill göra dej uppmärksam på att just nu, just här, befinner du dej bara tio meter från den mest sensationella tango-showen i hela Buenos Aires.

En passion? En folksport? Ett sätt att umgås?

Det måste bli ”ja” på alla tre förslagen. Men det handlar också om stil – en lite avmätt, sensuell, sentimental men kontrollerad stil som är tradition och ideal bland dem som bor här.

Hur går det till?

Man dansar på milongor. Dags för en ordförklaring: milonga kan betyda två saker.

1) Det är en äldre musikstil, en föregångare till tangon, lite taktfastare, lite snabbare.

2) En danstillställning, ett slags dansklubb, fast öppen för alla. En dj sköter vanligtvis musiken men på helgerna kan det vara till levande orkester. Milongorna anordnas i stora lokaler, ofta i anslutning till en restaurang. Milongans arrangör och dj:n står vanligen för något speciellt, kanske ett musikurval som skiljer sig från andra milongors. Därför kan det vara olika karaktär på publiken från kväll till kväll.

En vanlig lördag kan man enligt facktidningen, som heter just ”Milonga”, välja mellan 38 milongor i Buenos Aires. Antagligen finns det fler fast kanske mindre och privata.

Dansen äger vanligen rum i två omgångar.

Den första börjar på eftermiddagen, vid tre eller fyra och håller på till åtta, halv nio. Den andra kan börja vid tiotiden och hålla på ända till tre, fyra eller fem på morgonen. Riktiga entusiaster kan på det viset hinna med flera milongor på en lördag.

Här dansar man ”milonguero” som är en stil som skiljer sig från den tango man kan se på film, och även lära sej på tangokurserna hemma, med höga knälyft och kickar framåt och bakåt eller rusningar.

Tango milonguero bygger på improvisation med vissa givna rörelser i botten. Det är tätt på golvet. De föreskrivna stegen och bakåtkickarna tar för stor plats och uppskattas inte av närdansande och inte heller att man byter spår eller riktning.

Den som vill dansa här behöver några lektioner först. Och det är lätt ordnat. En vanlig torsdag finns det (enligt ”Milonga”) 102 ”clases” – kurser, många är engelskspråkiga – att välja på över hela stan, från elva på förmiddagen till tio på kvällen.

La Glorieta är en ovanlig milonga. Dels för att den är utomhus men också för att den främst fungerar som en träffpunkt för dansintresserade i några höghuskvarter i den välbärgade stadsdelen Belgrano.

Dansbanan är belägen på en kulle i ett hörn av den stora öppna parken i Barrancas de Belgrano. Här är det milonga varje fredag, lördag och söndag kväll mellan 19 och 22.

Dansbanan är åttkantig, cirka 20-25 meter i diameter med välvt tak och öppna sidor åt alla håll. Längs kanten löper ett räcke där de som inte dansar kan hänga. 150 meter bort ligger pendeltågsstationen och musiken som kommer från en bandspelare överröstas titt som tätt av tutande tåg.

Det är lördag och vid halv åtta har ett dussintal personer anlant och tre, fyra par dansar. Sedan fylls det på oavbrutet och vid niotiden är det drygt 30 par på golvet och nästan lika många som står längs räcket och tittar på. En del är bara åskådare men bekanta med flera av dem som dansar. Det är folk från grannskapet som är här.

Vi fascineras av skobytena. Många kvinnor kommer ensamma med skorna i en påse, sätter sej på trappan och byter om medan andra anländer färdigskodda och vinglar fram i gruset mot dansbanan. Tumregeln tycks vara ju yngre desto högre klack.

Några har kommit direkt från jobbet. Ett par har varit och handlat mat och toapapper på lågpriskedjan Dia och ställt plastpåsarna vid staketet. De har en åttaåring med rosett i håret i släptåg som får prova på några danssteg ihop med sin (troligen) pappa.

Musiken strömmar ur högtalare, nästan bara instrumentalt och mycket låter likadant. Tre eller fyra tangobitar i sträck plus en eller två danser till annan musik. Det bildar en "tanda" som man dansar med samma partner. Därefter kommer en trudelutt som bryter stämningen – kallas "cortina" – och manar paren att gå tillbaka till räcket och fundera på vem de vill dansa med när det är dags för nästa tanda.

Stämningen är glad och otvungen. Man hälsar och kindpusar. Raggning ingår inte i tangokulturen, det är bara dansen som räknas. Inte alkohol heller, det gäller att ha koll på stegen och stilen. Man drar på skorna, kliver upp på banan och ställer sej längs staketet. Till nästa tanda är man uppe och dansar om man har tur.

Fötterna rör sej snabbt, men annars går det ganska långsamt. Kvinnorna har de svåraste stegen, får kicka bakåt och lyfta och vrida på benen mycket mer än vad männen är tvungna till, även om inte de heller hasar sej fram. En del par dansar väldigt framåtlutande, som om de vill undvika att vidröra varandra. Kan det vara par som inte är riktigt bekanta? Som tycker det blir för intim kroppskontakt annars?

Folk verkar ha roligt. Men koncentrationen är stark. En del kvinnor dansar med slutna ögon. Och ibland lyser paren upp och

ler mot varandra och vi förstår att det är just när de har lyckats med något svårt parti och är särskilt nöjda.

Vid niotiden har mörkret fallit över Belgrano och ljuset tänds. Kupolen lyser upp silvervit och ett surrande ljud från belysningen blandar sej med vemodiga toner.

På slutet blir det några snabbare danser. Inte alla kan hänga med, bara de med de flinkaste fötterna.

En mänskära har tittat fram. Lokaltågen tutar. En man med hund kommer upp på dansgolvet och många av paren samlas kring hunden som tydligen är välkänd.

Det blir signalen till uppbrott. Kvinnor tar sina väskor, som man smart nog samlat i en hög mitt på dansgolvet, sparkar av sej de högklackade skorna nere i trappan och byter tillbaka till gympadojor. En och en eller två och två går man bestämt mot gatan och de kringliggande höga husen. Någon därhemma har kanske redan satt på grillen.

La Glorieta i Belgrano – en mötesplats med fasta rytmer och regler. Hur började det?

Tangons ursprung är om inte höljt i dunkel så i alla fall en smula omtvistat. Det finns olika versioner av hur man började dansa på det här sättet.

Klart är att det var under 1800-talets andra hälft som dansen växte fram. En del av rötterna fanns sannolikt på Pampas, bland gauchos, Sydamerikas cowboys. Där spelade och sjöng man milongas (som senare har blivit det ord som även betecknar själva danstillställningen). Milongamelodierna anses ha haft rötter i mazurka och polka som kommit med invandrare från Europa, i alla fall liknar de varandra rytmiskt. Danserna som utvecklades till detta kan också ha varit ett slags simulerade knivslagsmål.

I Buenos Aires och i Montevideo i Uruguay, i hamnarna,

spelades den här musiken med instrument som invandrare hade med sig från sina hemländer, till exempel det tyska dragspelet bandonion.

Här fanns också svarta arbetare, ursprungligen hade de eller deras förfäder kommit från Afrika som slavar. De hade sina egna danser som candomben i Brasilien och Uruguay. På hamnkrogarna mixades allt detta. Det sägs att de som kunde milonga imponerades av olika invecklade steg i afroargentinarernas danser som de imiterade och införde i det som blev tango. Själva ordet "tango" eller liknande finns i olika afrikanska dialekter och kan betyda "knä" eller någon sorts rörelse eller någon av alla kroppsdelarna under bältet.

På den här tiden var tangon underground och inget som kom i fråga för bättre folk, något för sjömän, hamnjobbare och prostituerade. Man dansade på krogarna och bordellerna. Under det sena 1800-talet var det ett stort överskott på män bland immigranterna och män kom därför att dansa med varandra, som förströelse, som övning och under tiden de fick vänta på sin tur på bordellen.

För övrigt är det fel att tala om "argentinsk tango". Dansen har sitt ursprung och sin hemvist i Buenos Aires, Montevideo och de övriga hamnstäderna längs Rio de la Plata. Så den rätta benämningen är faktiskt "rioplatensisk tango". Och i resten av Argentina är det andra rytmer som gäller.

Ända fram till en bit in på 1900-talet hade tangon varit musik och dans. Att koppla en text och en sångröst till var varken vanligt eller viktigt, det tillhörde inte kulturen. Det dröjde till 1917 innan det skulle bli ändring på det.

Då, en sen afton i Buenos Aires, blev en nattvandrare vid namn Pascual Contursi stående utanför ett danshak på Avenida Corrientes där det spelades en melodi som gjorde honom all-

deles förhäxad. Kompositören hette Samuel Castriota och när Contursi långt om länge gick hem hade han melodin ringande i huvudet. Han satte sig genast och skrev en text och döpte tangon till "Lita".

En av tidens sångare på modet hette Carlos Gardel. Han hade sjungit i en duo i några år och rest runt på klubbar och små teatrar i Argentina, Uruguay och Brasilien. Gardel fick höra "Lita" och blev förtjust. Han ville sjunga den på scen.

Contursis text handlar om en hallick som sörjer att hans favorithora är borta. Gardels vänner och medarbetare på scen varnade honom för låten. Texten var för förargelseväckande helt enkelt. Sedan även hans kompanjon hoppat av beslutade sig Gardel för att sjunga den solo. Han ändrade titeln till "Mi noche triste" – "Min sorgsna natt" – han sjöng den och folket älskade den. En klassiker var född.

Men det var inte bara en tangolåt för evigheten som sett dagens ljus. Tangon blev nu med sång. Text var plötsligt lika viktigt som musik, och Carlos Gardel var den store uttolkaren. Honom ville alla höra.

Vem var då Carlos Gardel, denne artist som nu beträdde en bana och ett öde som bara kan jämföras med nordamerikanska artistkollegor som James Dean, Elvis Presley och Michael Jackson?

Han föddes den 11 december 1890 i Toulouse i Frankrike. Det har varit en del tveksamheter om hans ursprung och på en del håll har det hävdats att han var född i Uruguay. Men nu verkar alla ha enats om Toulouse.

Pojken döps till Charles Romuald av sin mor Marie Berthe Gardès. Charles pappa anges som okänd. Tiderna är svåra i Frankrike och när Charles är tre år bestämmer sig mamma Berthe för att emigrera till Sydamerika. Hon har en väninna i

Buenos Aires. Dit kommer Berthe och Charles på våren 1893 och resten är – som man säger – historia, åtminstone i tango-världen.

Mamma Berthe fick jobb som strykerska i väninnans tvättinrättning och Charles gick i skolan i Abasto som på den tiden var en förstad och fick ibland chansen att jobba lite extra på teatrar- na i trakten. 15 år gammal hoppade han av skolan och i stället blev det mer och mer musik. Han sjöng på kaféerna och gick under smeknamnet ”El Francesito” – ”Den lille fransmannen” – och musiken som gällde där och då, det var tango.

Exakt när Charles Gardès blev Carlos Gardel är svårt att fastslå. Men som Carlos sjunger han i alla fall in sin första skiva 1912 och året därpå står han på scen ihop med sin första kompanjon José Razzano.

Razzano som var tre år äldre kom från Montevideo där tango- on har starka rötter i olika afroamerikanska musikstilar. Han hade redan 1910 fått spela in en skiva och var på väg att bli ett namn. Nu bildade de båda ”den celebra criollo-duon” som det kom att stå på affischerna till deras framträdanden. De blev snabbt populära och turnerade ihop till klubbar och musikteatrar i Argentina och grannländerna.

Duon sjöng tillsammans till 1925, sedan gick de olika

”Den berömda criollo-duon” kunde fira succéer även långt borta i Europa.

vägar. Razzano levde i Buenos Aires till sin död 1960. På Gardelmuseet på Jean Jaures 735 i stadsdelen Once kan man studera de första plattorna – 78-varvare, stenkakor, många av dem utgivna på märket Columbia.

1917 hände det saker. Gardel fick sin första filmroll i "Flor de durazno" – "Persikoblom" – där han hade huvudrollen som gaucho. Och kort därefter kom hans första egna riktiga hit – "Mi noche triste", låten som Pascual Contursi blev så tagen av den där natten på Corrientes att han skrev en text till den som Carlos Gardel med sin mjuka baryton gjorde till en klassiker.

Succéerna fortsatte att komma. 1918 nynnade alla på "Flor de fango" ("Lerblomman") och året därpå "De vuelta al bulín" ("Tillbaka på bordellen").

Det var dags att ta klivet ut i världen. I Europa var första världskriget slut. "Den berömda criollo-duon" gjorde succé i Madrid 1923 och det blev starten på en rad framgångar på de europeiska scenerna. Till Paris kom unga från hela världen. Här växte konst, musik och populärkultur och hit kom också tangon och blev snabbt populär.

Detta gjorde intryck även på hemmaplan. Kunde parisarna ta till sig tango i de fina salongerna så kunde Buenos Airesborna göra det också. Medelklassen och överklassen anslöt till tango-boomen. Dansen och musiken var inte längre subversiv.

Nu inträffade också en stor medierevolution. 20-talet blev genombrottet för radion. Och mitt i detta stod den drygt 30-årige Carlos Gardel.

Den första livekonserten med Gardel och Razzano sändes 1924 i programmet Low Gran Splendid i Buenos Aires-radiion. Kanske inte varje hem i stan hade egen radiomottagare men i kvarteret, på kaféet eller baren på hörnet kunde man få höra

musiken strömma ur spruckna högtalare. Nu mångdubblades antalet tangoentusiaster och Gardelfans i den argentinska huvudstaden.

Avenida Corrientes var – och är i viss mån fortfarande – det stora nöjesstråket i Buenos Aires. Här ligger teatrar och biografväggar i vägg med barer och nattklubbar. 30-talet var de gyllene åren. Kända arkitekter från Frankrike och USA bjöds in för att rita och dekorera nöjespalatsen. Det var Paris och New York som räknades. Corrientes har till och med sin egen minikopia av Empire State Building. Strax intill ligger också Buenos Aires första glassbar, El Vesuvio, öppnad av en familj från Neapel redan 1902.

Brasilien var också hett och man gav gärna restaurangerna och barerna brasilianska namn. Baren "Ouro Preto" ("Svart guld") var ett av de populäraste ställena. Hit kom teaterbesökare och artister när föreställningarna var slut framåt midnatt.

Även många intellektuella vimlade i nattlivet för på Corrientes och dess tvärgator fanns – och finns fortfarande – en koncentration av stans boklådor och antikvariat. Barerna och även boklådorna höll öppet och hela natten var det full fart på Corrientes trottoarer.

Här var Carlos Gardel på hemmaplan. Han firade nya triumfer på teatrarna och i ideliga radioframträdanden fast nu som soloartist. José Razzano började få bekymmer med rösten redan under Europaresan 1923 och från 1925 kunde duon inte sjunga tillsammans längre. Razzano blev nu hans manager.

Idag tänker man på tangon som en romantisk sång- och dansstil med teman om längtan, kärlek, besvikelser och sorg. Men så var det inte alltid i början. Låtarna handlar inte alls bara om hjärta och svek. Carlos Gardel sjöng om tidens framsteg, till exempel om snabbtåget "Rapido" och de elektriska spårvagnarna, "El

Electrico”. En annan sång är en historisk hyllning till den första provisoriska regeringen i landet, ”Primera Junta”. Carlos vän jockeyn Irineo Leguisamo fick en egen låt liksom hästen Botafogo. Han sjöng även in reklamjinglar för vinmärket ”Toro”, som ägdes av en av de största radiosponsorerna.

(Men, väl att märka, även i Sverige kunde låtarna på den tiden besjunga annat än hjärta och smärta. ”Zeppelinmarschen” till exempel. Eller ”Gamle Svarten”...)

1927 hade Carlos Gardel tjänat så bra så att han kunde köpa huset på Jean Jaures 735 och ge till sin mamma Berthe som flyttade in med strykbrädan. Hon bodde här till sin död 1943. (Idag är Carlos Gardelmuseet inrymt i huset och man kan beskåda hennes strykbräda.)

Med kärleken var det sannolikt mer problematiskt.

1920 träffade Carlos den då 14-åriga Isabel Del Valle som han lärde känna via kompanjonen José Razzanos familj. Han förälskade sig i den 16 år yngre flickan – och det brukar heta att det var Carlos Gardels enda stora kärlek och deras förhållande kom att vara i Carlos fall nästan livet ut.

Hur det nu var med ”den stora kärleken” verkar ovisst. Kanske var det Isabel som älskade men inte omvänt. Klart är att Carlos under åren hade många historier med andra kvinnor, både i Buenos Aires och ute under turnéerna. 1934 köpte han ett hus till Isabel och samtidigt ska han ha gjort slut för gott på förhållandet.

(Efter Carlos död 1935 började Isabel allt mer att framställa sej som den sörjande eviga änkan, en roll som hon kom att hålla fast vid.)

Turnerandet utomlands tilltog.

1928 lägger Gardel Paris för sina fötter. Framgången är så stor

att den ger eko över hela nöjesvärlden. Nästa erövring: USA.

1931 var det dags. Då sjöng Carlos Gardel i radio för New York-borna och efteråt kunde de argentinska tidningarna rapportera att den populära sångaren gjort succé i det svårflirtade "Yanquilandia". Han fortsatte ut på en Europaturné med bland annat en jättekonsert i Nice. Och snart skulle han stå på USA-scenerna igen tillsammans med storheter som Bing Crosby och Al Jolson. I USA bodde han hos Charlie Chaplin – de hade träffat på varandra i Nice tidigare under året och trivdes bra i varandras sällskap.

1931 hade också Gardel mött den brasilianske journalisten och poeten Alfredo Le Pera i Paris. De hade blivit vänner och började samarbeta. Le Pera kom att skriva texter till några av de mest berömda av Gardels tangolåtar. Såväl "Mi Buenos Aires querido" och "Por una cabeza" som "Volver" har Le Pera som upphovsman. Många ger brasilianaren äran för att ha en gång för alla höjt ribban för det poetiska innehållet i tangons texter. Inget mer om snabbtåg och hästar med andra ord.

Uppmuntrad av Charlie Chaplin spelade Gardel 1931 in en film som skulle bli en megasuccé i hela Latinamerika – "Luces de Buenos Aires" ("Buenos Aires ljus").

Det skulle bli mera Gardel på bio de närmaste åren. Både "Mi Buenos Aires querido" och "Por una cabeza" skrevs särskilt för den vita duken. På museet kan man få se avsnitt ur några av filmerna.

I filmen "El dia que me quieras" ("Dagen då du älskar mig") mötte Gardel lustigt nog en medspelare som några decennier senare skulle bli den store förnyaren av hela tangogenren – Astor Piazzolla.

Filmen spelades in i New York dit familjen Piazzolla flyttat från Mar del Plata på Argentinas atlantkust. Regissören sökte

efter en ung pojke och fastnade för unge Astor med rätta latinska utseendet för rollen. Denne hade lärt sig spela bandoneón redan som nioåring, och det sägs att på festen som hölls efter inspelningarna fick han jamma tillsammans med Gardel.

Carlos Gardel hade nu, 44 år gammal, gått från succé till succé i nöjesvärlden i tio års tid. Hans popularitet var grundmurad i hela Latinamerika och i Sydeuropa och han hade haft stora framgångar i USA. Han var en superstjärna – och en modern stjärna framburen av den nya tekniken. De entusiastiska fansen – miljontals – hörde honom i radion, spelade hans skivor och såg honom på bio. Han stod på topp – och på toppen skulle han nu stanna kvar i beundrarnas sinnen.

På kvällen den 23 juni 1935, en söndag, hade Carlos Gardel sjungit i radio. ”Tomo y Obligo” (”Drick med mej”). Det kom att bli hans sista sång.

Dagen därpå satte han sig med orkester i ett flygplan för att resa ut på turné till norra delen av Sydamerika och länderna i Karibien. Med på turnén var också vännen Alfredo Le Pera.

Planet hade gjort ett stopp på måndagseftermiddagen i Medellin i Colombia. Nu satt de igen på sina platser och väntade på att få komma vidare mot väster i Colombia, till Cali som var första mål och första entusiastiska publik.

Planet rullade ut.

Det kom aldrig upp i luften. På startbanan kastades musiker-
nas plan av den starka vinden mot ett tyskt trafikflygplan som var på väg att landa. Båda maskinerna fattade eld.

Charm på vita duken.

Tusentals människor som hade kommit till flygplatsen för att hylla Gardel blev nu vittnen till katastrofen. Carlos Gardel, Alfredo Le Pera och 15 andra dog i kraschen.

Tisdagen den 25 juni upptog olyckan och Gardels död större delen av förstasidorna i Buenos Aires tidningar. "El Diario" har låtit teckna kraschen. "Critica" har en fantasifull bild som visar passagerarnas fasa när planet förvandlas till lågor.

Hela Latinamerika var i sorg. En tangosångare var död men en klassisk tragisk hjälte hade fötts.

Begravningen skedde inte förrän den 6 februari 1936. Då hade kistan med den döde Carlos först förts till New York, sedan till Rio de Janeiro och till sist till Montevideo och på varje ställe hade tusentals tagit tårfyllda farväl.

Den 6 februari var en torsdag och 30 000 människor hade samlats vid nöjes- och sportpalatset Luna Park för att följa kistan till sista vilan på kyrkogården i Chacarita. Begravningsståget vandrade hela den långa Avenida Corrientes, förbi alla de stora teatrarna, nöjespalatsen och krogarna. Nöjesavenyn tog farväl av en av sina största. Men legenden var redan formulerad: "Carlos Gardel sjunger bättre för varje dag".

Det har gått över 75 år sedan flygkraschen i Medellin. Varje dag besöker människor fortfarande graven på den stora Chacaritakyrkogården. Där står Gardel staty i smoking och med ett brett evigt leende.

Väggarna bakom honom liksom sockeln är fullhängda med minnestavlor och plattor i marmor eller metall. De kommer från enskilda och från sällskap som dansar tango, från föreningar och organisationer. Och inte bara argentinska. Från Kanarieöarna, Toulouse, Ecuador, Mexiko, Chile och Japan har människor vallfärdat till den här graven.

Gravmonumentet över Carlos Gardel finns på Chacaritakyrkogården och är översållat av tavlor med hyllningar och tack från folk från hela världen. Mellan fingrarna sitter alltid en cigarett som hans mest hängivna fans fortfarande förser honom med.

Carlos Gardels grav och några till på Chacaritakyrkogården

Från stora ingången vid Guzmán 630 går man genast till vänster. Vid den tredje "tvärgatan" finns ett anslående gravmonument över flygarpionjären Jorge Newbery. Därifrån går en väg diagonalt åt höger. Följ den. Vid den tredje korsningen finns Carlos Gardels grav på höger sida med en staty av sångaren i naturlig storlek. Lägg märke till cigarettens som han håller mellan fingrarna, den

är ständigt ny. Längre in på kyrkogården finns ett område med avlidna berömdheter inom teater, musik och sport. Där ligger tangostorheterna Anibal Troilo, Agustín Magaldi och Osvaldo Pugliese begravda. Kvarteret heter 7E. Från huvudingången går man rakt fram, tar sig förbi ett stort nedsänkt galleri med gravar och på andra sidan ligger kändiskvarteret.